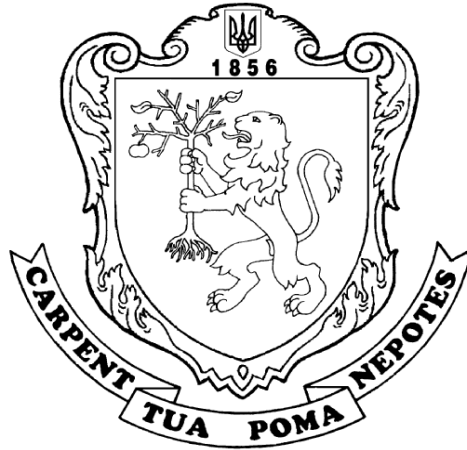

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет землевпорядкування та туризму
Кафедра земельного кадастру

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МОНІТОРИНГ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН»

для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності
193 «Геодезія та землеустрій»

ЛЬВІВ 2023

Назва дисципліни «Моніторинг земельних відносин»

Розробник: к. е. н., доцент кафедри земельного кадастру Смолярчук М.В.

Шифр та назва галузі знань, спеціальності здобувачів ступеня доктора філософії:

19 «Архітектура та будівництво»

193 «Геодезія та землеустрій».

Викладач дисципліни: Смолярчук Мирослава Василівна, к. е. н., доцент кафедри земельного кадастру.

Каб. 8 корпусу землепорядного факультету, e-mail: murosyas@ukr.net

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дослідження актуальних проблем у сферах землеустрою та кадастру з використанням наукових досягнень у геодезії для забезпечення сталого розвитку землекористування неможливе без комплексного аналізу стану і розвитку земельних відносин Україні. Дисципліна «Моніторинг земельних відносин» вивчає інструментарій для збору, збереження та комплексного аналізу інформації про володіння, користування і розпорядження земельними ділянками з метою прийняття оптимальних рішень стосовно покращення розвитку земельних відносин.

Дисципліна є вибірковою, вивчається у четвертому семестрі другого курсу навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Вивчення дисципліни забезпечить отримання здобувачами компетенцій, які необхідні для виконання наукових досліджень з питань використання і охорони земель, а саме для систематизації й узагальнення основних характеристик земельних ресурсів.

Обсяг курсу – 4 кредити (120 год.), з них 40 год. аудиторної роботи (20 год. лекцій і 20 год. практичних занять або занять із викладачем), 80 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – надання знань, умінь і компетенцій, необхідних для збору, збереження і аналізу даних про стан земельних відносин в Україні, з подальшим використанням результатів при проведенні наукових досліджень.

Основне завдання дисципліни – вивчення способів і прийомів отримання інформації про земельні відносини та здійснення комплексного аналізу цієї інформації, формування навиків щодо створення інформаційної бази для модернізації земельних відносин.

У результаті навчання здобувач ступеня доктора філософії набуде наступні компетентності:

Інтегрована компетентність

- здатність ідентифікувати і вирішувати комплексні проблеми професійної та/або інноваційно-дослідницької діяльності у сферах геодезії, землеустрою і кадастру, суміжних галузях, проводити самостійні наукові дослідження, результати яких мають теоретичну та практичну цінність, здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Загальні

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, критичного аналізу та синтезу інформації, генерування інноваційних ідей і застосування евристичних методів до вирішення складних завдань.

ЗК7. Здатність самонавчатись та самовдосконалюватись у процесі здійснення своєї професійної діяльності

Фахові

ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем та стратегічних напрямів у професійній дослідницькій діяльності за спеціальністю на засадах міждисциплінарного підходу.

ФК2. Здатність оперувати основними нормативно-правовими актами, довідковими матеріалами, чинними стандартами, технічними умовами, інструкціями та іншими нормативно-розпорядчими документами, фаховим понятійно-категоріальним апаратом та методологічним інструментарієм при проведенні досліджень за спеціальністю.

ФК3. Здатність використовувати методи аналізу, прогнозування, моделювання, планування, проектування, оцінювання наукових та практичних результатів з використанням новітніх спеціалізованих програм та технологій у професійній діяльності.

У результаті вивчення дисципліни здобувач ступеня доктора філософії набуде наступні програмні результати навчання:

ПРН1. Демонструвати знання сутності сфери і рівня професійної діяльності, генезису розвитку наукової думки, сучасних методів проведення досліджень та адаптувати їх для розв'язання конкретних наукових завдань.

ПРН2. Демонструвати здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу, ґрунтовні знання теорії та новітніх технологій зі спеціальності, що охоплюють концептуальні засади розвитку, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння їх застосовувати та генерувати власні наукові ідеї для забезпечення сталого землекористування.

ПРН4. Демонструвати навички застосування сучасних інструментів та технологій пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації з різних джерел, критично її оцінювати і формувати технічні рішення в суспільному, соціальному, економічному, екологічному контексті, управлінні науковими проектами.

ПРН6. Систематизувати та інтегрувати сукупність знань, отриманих у ході міждисциплінарного дослідження для вирішення теоретико-прикладних завдань.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Моніторинг земельних відносин» відбувається у формі аудиторних навчальних занять (лекції, практичні заняття, консультації), під час яких здобувачі отримують необхідні теоретичні знання і практичні навички, а також через виконання самостійної роботи в поза аудиторній (підготовка до аудиторних занять, опрацювання довідкової та іншої нормативної літератури, реферати, ін.).

Вкладання лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з

розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання та дискусія.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до аспірантів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних аспірантами завдань у разі їх відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Аспіранти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально.

Аспіранти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Аспіранти представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспірантів є підставою для її незарахування викладачем.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Моніторинг земельних відносин як важлива складова їх регулювання і удосконалення

Зміст, завдання, принципи та об'єкт моніторингу земельних відносин. Необхідність запровадження в Україні моніторингу земельних відносин. Етапи розвитку земельних відносин в Україні. Зарубіжний досвід інформаційного забезпечення розвитку земельних відносин.

Тема 2. Нормативно законодавча база проведення моніторингу земельних відносин

Нормативно-правове забезпечення розвитку земельних відносин в Україні. Способи регулювання та удосконалення земельних відносин. Зміст пілотного проекту «Щодо проведення моніторингу земельних відносин»

Тема 3. Організаційна складова моніторингу земельних відносин

Органи державної влади, що надають інформацію для моніторингу земельних відносин. Проблеми, виявлені під час збору та аналізу інформації щодо земельних відносин в Україні. Методологічні засади координації функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування стосовно державного регулювання земельних відносин в Україні.

Тема 4. Інформаційна взаємодія щодо проведення моніторингу земельних відносин

Забезпечення відкритості й доступності інформації про земельні відносини та її обмін. Оцінювання об'єктивності, достовірності та своєчасності надання інформації про земельні відносини. Аналіз повноти і точності інформації про земельні відносини. Формування інформаційного обміну між суб'єктами інформаційної взаємодії інформацією про земельні відносини. Використання геоінформаційних систем (ГІС) при аналізі використання земельних ресурсів.

Тема 5. Створення інформаційної бази для модернізації земельних відносин.

Способи координації дій під час планування, організації та проведення моніторингу земельних відносин. Забезпечення координації дій суб'єктів інформаційної взаємодії щодо проведення моніторингу земельних відносин. Перелік даних та показників, які подаються в процесі інформаційної взаємодії для проведення моніторингу земельних відносин. Аудит усіх наявних інформаційних джерел, які містять дані про стан земельних відносин в Україні. Уніфікація адміністративних даних про стан земельних відносин в Україні.

Тема 6. Комплексний аналізу розвитку земельних відносин.

Стан земельної реформи в Україні станом на сьогоднішній день. Стан офіційної реєстрації земельних ділянок. Кількість і вартість різних типів транзакцій щодо земельних ділянок. Нормативна грошова оцінка земель та надходження від земельного податку. Випадки приватизації та вилучення земельних ділянок для суспільних потреб. Судові справи, пов'язані із земельними відносинами. Базові характеристики адміністративно-територіальних одиниць.

Тема 7. Значення моніторингу земельних відносин для ефективного управління земельними ресурсами.

Перспектива застосування моніторингу земельних відносин. Рейтинг стану земельних відносин. Удосконалення системи управління земельними відносинами. Необхідність подальшого реформування земельних відносин.

ПРОГРАМА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Тема. Питання, що опрацьовуються	Кількість годин
1	<p>Моніторинг земельних відносин як важлива складова їх регулювання і удосконалення</p> <p>Аналіз основних етапів розвитку земельних відносин в Україні. Здійснення ретроспективного аналізу земельної реформи в незалежній Україні та обґрунтування її впливу на розвиток земельних відносин сьогодні. Визначення основних етапів становлення моніторингу земельних відносин в Україні.</p>	4
2	<p>Нормативно законодавча база проведення моніторингу земельних відносин</p> <p>Опрацювання нормативно-законодавчої бази щодо проведення моніторингу земельних відносин в Україні. Опрацювання пілотного проекту «Щодо проведення моніторингу земельних відносин».</p>	2
3	<p>Організаційна складова моніторингу земельних відносин</p> <p>Вивчення повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо моніторингу земельних відносин в Україні.</p>	2
4	<p>Інформаційна взаємодія щодо проведення моніторингу земельних відносин</p> <p>Аналіз повноти і точності інформації про земельні відносини. Формування інформаційного обміну між суб'єктами інформаційної взаємодії інформацією про земельні відносини з використанням ГІС - технологій.</p>	2

5	<p>Тема Створення інформаційної бази для модернізації земельних відносин.</p> <p>Опрацювання переліку даних та показників, які подаються в процесі інформаційної взаємодії для проведення моніторингу земельних відносин. Проведення аудиту інформаційних джерел, які містять дані про стан земельних відносин в Україні.</p>	4
6	<p>Комплексний аналізу розвитку земельних відносин.</p> <p>Проведення аналізу офіційної реєстрації (частка земельних ділянок комунальної, приватної та державної власності, зареєстрованих у Державному земельному кадастрі, та відповідних прав на них, зареєстрованих у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно). Опрацювання інформації про кількість і вартість різних типів транзакцій щодо земельних ділянок. Аналіз базових характеристик адміністративно-територіальних одиниць.</p>	4
7	<p>Значення моніторингу земельних відносин для ефективного управління земельними ресурсами.</p> <p>Проведення рейтингу стану земельних відносин в регіоні. Обґрунтування необхідності подальшого реформування земельних відносин.</p>	2

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		Л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 2 Семестр 4						Рік підготовки 2 Семестр 4					
Тема 1.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 2.	16	2	2			12	16	2	2			12
Тема 3.	16	2	2			12	16	2	2			12
Тема 4.	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 5.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 6.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 7.	16	2	2			12	16	2	2			12
Усього годин	120	20	20			80	120	20	20			80

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння аспірантами матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в них компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне).

2. Перевірка виконаних в аудиторії та поза аудиторією робіт (підготовлених відповідей, виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

Контроль здійснюється з дотриманням принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань, систематичність, об'єктивність, умотивованість оцінок, вимогливість, єдність вимог.

Види контролю: поточний контроль, семестрова атестація (іспит).

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою.

Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- семінарські/практичні заняття та СРС – 50 %.
- підсумковий модульний контроль – 50 %.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування							Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
16	12	12	10	20	20	10	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Калетнік Г. М., Гончарук І. В., Ємчик Т. В., Лутковська С. М. Аграрна політика та земельні відносини / монографія. - Вінниця: ВНАУ, 2020. - 307 с.
2. Смирнова С. М., Смирнов В. М., Мась А. Ю., Борисова А. В. Сучасний стан і перспективи розвитку моніторингу земельних відносин. Інвестиції: практика та досвід. 2021, № 4. С. 62-66.
3. Статистичний щорічник «Моніторинг земельних відносин в Україні: 2016-2017», 2018. 167 с. URL: <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/monitoring.pdf>

Допоміжна

4. Бутенко Є. В., Кононюк А. В. Моніторинг земельних відносин в Україні: стан і перспективи розвитку. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2020, №1. С. 118-127.

5. Земельні відносини. URL: <https://minagro.gov.ua/ua/news/minagropolitiki-derzhgeokadastr-spilno-z-kse-prezentuvali-oglyad-stanu-zemelnih-vidnosin-v-ukrayini>
6. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
7. Кулинич П.Ф. Моніторинг земельних відносин в системі правового моніторингу: поняття, становлення, перспективи. 2019. № 10. С. 50-56.
8. Моніторинг земельних відносин. URL: <https://land.gov.ua/monitorynh-zemelnykh-vidnosyn/>
9. Моніторинг земельних відносин в Україні. URL: [https://download.php\(kse.org.ua\)](https://download.php(kse.org.ua))
10. Моніторинг земельних відносин: основні аспекти реалізації пілотного проекту. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2017/november/issue-11/article-32028.html>
11. Музика П. Моніторинг трансформації земельних відносин і організація землекористування на регіональному рівні. URL: www.nbuuv.gov.ua/portal.
12. Перович Л.М., Лудчак О.Є., Гулько О.Р. Аналіз світового досвіду використання методів космічного знімання для моніторингу земель сільськогосподарського призначення. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва*. 2018.
13. Про реалізацію пілотного проекту щодо проведення моніторингу земельних відносин та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Закон України від від 23 серпня 2017 р. № 639. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/639-2017-%D0%BF#Text>
14. Публічна кадастрова карта України. URL: <https://map.land.gov.ua/>
15. Семенчук І. М., Юзик В. А. Інформаційне забезпечення управління земельними ресурсами. *Агросвіт*, 2018. № 4. С. 15-19.